

Goedenavond.

Ik ben Sarah en ik ben in de herfst mee geweest met de groep jongeren naar Auschwitz samen met burgemeester Halsema. Jongeren uit alle stadsdelen, met zeer verschillende achtergronden. Jaïr vroeg mij om vanavond iets te vertellen over hoe ik kijk naar de herdenking en de opdracht 'nooit meer'. Mijn eerste ontmoeting met de groep was in het Joods Museum op 24 september vorig jaar.

Als voorbereiding moesten wij allemaal iemand uit de Tweede Boerhaavestraat uitzoeken die vermoord is in Auschwitz. Ik vond Jeremia Frank, 20 jaar. Hij werd de rode draad tijdens mij reis.

Met een verse frisse blik stapten we in het vliegtuig met als bestemming Krakau. Toen wij door Auschwitz liepen raakte mij het meeste dat hier, op deze plek, de volledige identiteit van mensen werd afgenomen. Haar, schoenen, tassen; ik zag het allemaal

Ik liep met de groep naar buiten, de poort van Auschwitz Birkenau weer uit. We zágen elkaar. We voelden ons gesteund, gehoord en gezien – er was ook ruimte voor ieders pijnlijke geschiedenis. We vertrokken naar Polen als relatief onbekenden van elkaar. En juist door deze heftige ervaring voelden wij een sterkte verbinding met elkaar.

Samen naar Auschwitz, om nooit meer te vergeten.

Maar, tot slot, heb ik wel een vraag aan jou, Jeramiah Frank
Jeremia Frank

Ik begrijp nu wat 'nooit meer' betekent, maar de wereld om mij heen lijkt het niet te begrijpen.

Ik wil het gevoel terug, maar hoe?

Help jij mij? Of helpen jullie mij, na vanavond?

Jeremia, ik heb je gezien, ik volgde je reis en nu ben ik het kwijt, het gevoel van 'nooit meer'.

Soms zien wij elkaar niet. En soms zien wij elkaar wel. Mijn buurman, mijn juffrouw, ik zie ze, maar zien zij elkaar wel.

Jereamia, hoe zie jij ze...? Hoe zie jij mij...? Wat betekent voor jou, in deze verwarrende tijden, 'nooit meer'?